

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016274678

Дата перевірки:
23.05.2024 02:14:30 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата звіту:
27.05.2024 11:54:37 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Курсова робота_Криванич Максим_ТДП

Кількість сторінок: 30 Кількість слів: 5570 Кількість символів: 43724 Розмір файлу: 33.08 KB ID файлу: 1016065456

26.7% Схожість

Найбільша схожість: 10.7% з Інтернет-джерелом (<http://bukvasha.ru/kursova/37159>)

26.7% Джерела з Інтернету

826

Сторінка 32

Пошук збігів з Бібліотекою не проводився

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»
Кафедра правознавства та фінансів

Курсова робота

з дисципліни «Теорія держави та права» на тему:
«Правове регулювання суспільних відносин»

Виконав:
здобувач 1 курсу,
групи ПЗ-23-2-р1
Криванич Максим Віталійович
Науковий керівник: старший викладач
Стрілко Дмитро Леонідович

Полтава 2024

1

Зміст

Вступ.....	3
Розділ I. Способи, методи, типи правового регулювання, правовий режим	5
Розділ II. Види правового регулювання.....	14
Розділ III. Механізм правового регулювання.....	17
Розділ IV. Ефективність правового регулювання.....	23
Висновок.....	27
Список використаних джерел.....	29

Вступ

Актуальність теми. Правове регулювання суспільних відносин є завжди актуальною темою, оскільки воно визначає правила поведінки у суспільстві, забезпечуючи порядок і захист прав і свобод громадян. В контексті постійних змін у суспільстві, технологіях, та економічних умовах, необхідно постійно адаптувати законодавство для відповіді на нові виклики та потреби суспільства.

Правове регулювання суспільних відносин охоплює широкий спектр аспектів життя суспільства, включаючи власність, контракти, кримінальну відповідальність, права людини, трудові відносини, та багато іншого. Його актуальність полягає в тому, що воно забезпечує порядок і стабільність у суспільстві, регулює взаємодію між людьми та інституціями, та забезпечує захист прав та свобод громадян.

Законодавство постійно змінюється для відповіді на нові виклики, що виникають у сучасному світі, такі як технологічний прогрес, глобалізація, зміни у соціальних та економічних умовах. Наприклад, введення нових законів про захист даних або регулювання криптовалют свідчить про постійну необхідність адаптації правового середовища до нових реалій.

Крім цього, правове регулювання відіграє ключову роль у вирішенні конфліктів, розбіжностей і спорів у суспільстві, надаючи механізм для врегулювання конфліктів та забезпеченням справедливості. Таким чином, тема правового регулювання суспільних відносин залишається завжди актуальною і потребує постійного удосконалення та адаптації до змін у суспільстві.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини у сфері застосування нормою права правових інструментів, що впливають на суспільство.

Предметом дослідження є сукупність суспільних відносин, які

можуть бути впорядковані юридичними засобами і об'єктивно потребують такого упорядкування.

Мета дослідження полягає в аналізі методів типів правового регулювання, видів правового регулювання.

Завдання дослідження:

- розкрити феномен «Правове регулювання суспільних відносин»;
- розкриття поняття та видів способів правового регулювання, визначення;
- охарактеризувати поняття методу правового регулювання, назвати та проаналізувати його види;
- розкрити особливості нормативного та індивідуального правового регулювання, порівняти їх та пояснити взаємодію;
- розкрити склад та структуру механізму;

Бібліографічний огляд літератури. Фундаментальні основи теорії Правового регулювання суспільних відносин розробляли Шемшученко Ю.С., Бобровник С.В., Петришина О.В., Воронової Л.К., Шемшученко Ю.С., Бажана М.П., Оніщенко Н.М., Андрієвський К.В., Л. І. Заморської., Н.Д.Гетьманцева,

Методи дослідження. В ході дослідження були використані такі методи

- Емпіричний метод
- Теоретичний метод

Структура курсової роботи складається із вступу , 4-ох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Розділ I. Способи, методи, типи правового регулювання, правовий режим.

Способи правового регулювання з більшою ефективністю досягають мети лише в тісному взаємозв'язку один з одним. Дозволено особі певної поведінки буде реальним за наявності обов'язку в інших осіб задовольнити потреби, що виникли у цьому зв'язку в правової особи.

Трьома способам правового регулювання (дозволяння, зобов'язування, заборони) відповідають три різновиди норм права: такий, що дозволяється (надає правомочностей); такий, що зобов'язується; такий, що забороняється, а також три форми реалізації права: використання, виконання, дотримання.[6, с. 103]

На схемі це виглядає так:

- Способи правового регулювання;
- Дозволяння;
- Зобов'язання;
- Заборона;

Види норм за характером розпоряджень:

- Дозвільні (такі, що наділяються правом) норми;
- Зобов'язувальні норми;
- Заборонні норми;

Форми реалізації права:

- Використання;
- Виконання;
- Додержання;

Крім способів правового регулювання виділяють його типи (режим).

Типи правового регулювання відображають його загальну будову на рівні окремих ділянок суспільного життя (під сфер сфери правового

регулювання економічної, політичної, культурної, військової та інших галузей суспільного життя), які опосередковуються правом. Розрізняють два типи правового регулювання: загальнодозвільний і спеціально дозволений.

При застосуванні загальнодозвільного правового регулювання можливість певної соціальної поведінки обумовлюється відсутністю прямої правової заборони на неї. За відсутності такої заборони така поведінка вважається правомірною. Іншими словами, в цьому випадку використовується правова формула дозволено все, крім забороненого.

При виборі спеціально-дозволеного типу правового регулювання вихідним є нормативне положення про те, що допустимими є тільки ті форми поведінки соціальних суб'єктів, які визнані правовою нормою безпосередньо допустимими. У цьому випадку діє інша сукупність правових норм. [6, с. 105 – 108]

Ці види правового регулювання втілюють зовсім різні підходи до організації правової сфери різних суспільних відносин і, тому, не можуть бути використані для регулювання одних і тих самих галузей соціальної діяльності.

Методи правового регулювання - це підходи до регулювання різних видів суспільних відносин, які використовують конкретні правові засоби. Суспільні відносини є дуже різноманітними та неоднорідними за своїм складом, учасниками, причинами виникнення та припиненням. Це призводить до проблеми, коли одні й ті ж методи не можуть бути застосовані для всіх сфер суспільних відносин. Методи правового регулювання мають три основні елементи:

1. Нормативність - це встановлення правил, норм, законів або інших нормативних актів, які визначають права і обов'язки суб'єктів правовідносин.
2. Застосування - це процес застосування встановлених норм для

конкретного випадку або ситуації.

3. Закріплення - це забезпечення виконання нормативних актів і відповідність їх застосуванню встановленим процедурам і правилам. порядок встановлення прав та обов'язків ступінь їхньої визначеності і самостійність дії суб'єктів шляхи забезпечення прав і обов'язків.

1. Імперативне право - один з основних методів правового регулювання, який категорично і детально регламентує поведінку учасників правовідносин. Воно використовується для регулювання найбільш важливих інтересів держави на засадах субординації та підпорядкування. До особливостей імперативного права належать:

- Суворі підлеглість одних суб'єктів іншим;
- Виконавська дисципліна;

Пряме виконання приписів юридичними та фізичними особами

Імперативне право також тягне за собою зобов'язання (коли закон покладає на особу активний обов'язок, спонукаючи її вчинити ту чи іншу юридично значущу дію) і заборони (коли закон покладає на особу пасивний юридичний обов'язок, вказуючи, що особа не повинна вчинити ту чи іншу юридичну дію). Зміст тієї чи іншої норми доводиться зверху державним органом, наділеним нормотворчими повноваженнями, до учасників однотипних відносин, тим самим перетворюючи характер таких відносин між особами на відносини підпорядкування.

2. Диспозитивне право - це метод правового регулювання, який регулює суспільні відносини за допомогою ліцензії, що дозволяє суб'єктам вільно саморегулювати свою поведінку на основі правових принципів.

За цього методу дозволи превалюють над обов'язками і заборонами, учасники суспільних відносин можуть відхилятися від передбачених правовим актом варіантів поведінки і самостійно визначати свою роль у цих відносинах, а право наказує лише найважливіші аспекти їхньої взаємодії. До диспозитивних методів належать:

7

Встановлення правил, які визначають межі припустимої поведінки в субсидіарних відносинах, застосовується лише у випадку, якщо сторони не узгодили встановлення певних правил між собою (не виразили бажання або забули їх встановити). Ці правила закріплюють принципи правового регулювання конкретної сфери суспільних відносин.

У даному випадку можливість децентралізованого правового регулювання визначається тим, що держава поважає автономію своїх суб'єктів і краще розуміє особливості суспільних відносин, з якими вони пов'язані. Цей метод правового регулювання зазвичай застосовується у сфері приватного права (цивільне, сімейне, трудове право), але також характерний і для земельного права, яке базується на юридичній рівності сторін у майнових сільськогосподарських відносинах. Крім основних методів іноді використовуються й додаткові, найпоширенішими з яких є рекомендації та заохочення.

3. Рекомендаційне право - це методи правового регулювання, що полягають у наданні обов'язкових вказівок учасникам правовідносин на ефективну поведінку, прийнятну для суспільства

4. заохочувальне право - метод правового регулювання, що встановлює умови, за яких вибір суб'єктом того чи іншого варіанта юридично значущої поведінки може спричинити для нього додаткові матеріальні (наприклад, премії) або нематеріальні блага (додаткова відпустка).

Для досягнення поставлених державою цілей використовується метод стимулювання, який передбачає комплексне застосування різних способів правового заохочення такої поведінки суб'єктів, яка є найбільш бажаною.

Оскільки правове регулювання - явище багатогранне і доволі складне, воно містить у собі на відповідному етапі механізми правового регулювання (взаємодія нормативних явищ: правових норм, приписів, принципів і договорів), механізми примусу і механізми захисту, яким відповідає зміст його правової системи. У правовому регулюванні суспільних відносин

важливою складовою є правовий режим. Він виконує функцію правового регулювання, оскільки об'єднує різні аспекти правових явищ, пов'язаних з однією метою і завданнями. Серед цих аспектів можна виділити правові норми, методи правового регулювання, принципи правового регулювання, гарантії забезпечення прав, функції, об'єкт та предмет правового регулювання. Для вирішення завдань, що стоять перед відповідними правовими сферами, необхідно обрати таку правову систему, яка сприятиме ефективному використанню правових засобів. При цьому правова система повинна бути оптимально підібрана відповідно до своїх цілей і завдань, особливостей предмета і характеру відносин, що підлягають правовому регулюванню. Тому правова система завжди повинна мати систему заходів, які використовуються для досягнення поставлених цілей, які мають бути сприятливими і корисними для суспільства і держави, як зазначає Р. Герінг: Мета - це творча сила всього права, і немає жодної правової норми, яка не впливала б із якоїсь мети. Перш за все, правова система допомагає забезпечити бажаний ефект, що виникає в результаті правового регулювання. Правова система може оптимально забезпечити умови для застосування відповідних методів правового регулювання з метою реалізації прав та інтересів суб'єктів суспільних відносин. Характерною особливістю правової системи є те, що вона інтегрована з регульованими нею нормами і черпає визначеність і мету з їхньої природи. Правова система має забезпечити умови і клімат, що сприяють ефективному правовому регулюванню. Як відомо, правове регулювання не завжди є ефективним. У зв'язку з цим правові системи можуть включати різні методи правового регулювання або функціонувати за допомогою поєднання суміжних методів. Водночас вирішальним чинником, що визначає характер правової системи та встановлює специфіку регулювання певних груп суспільних відносин, є один зі способів, яким вона часто містить у собі елементи стимулювання та

обмеження. С. С. Алексєєв підкреслює, що в кожному режимі є один спосіб, який зазвичай виступає в якості домінанти і визначає сутність цього режиму. Як бачимо, вчений має на увазі визначення сутності, самого характеру режиму. Переважний метод правового регулювання відіграє вирішальну роль у встановленні кліматичного контролю правового режиму, що дозволяє досягти як загальних, так і конкретних цілей правового регулювання. Цей метод ефективно регулює певні сфери суспільних відносин з урахуванням особливостей правового статусу суб'єкта. Тому необхідно розрізняти загальні, первинні цілі правової системи та спеціальні цілі, які визначаються різними факторами, такими як галузь права, характер предмета, правовий статус суб'єкта суспільних відносин, умови та характер діяльності людини.

З праксеологічної точки зору, людська діяльність є цілеспрямованою дією, що виявляється волею, яка перетворюється на силу, прагненням до досягнення мети, обдуманною реакцією на стимули та умови середовища, свідомим пристосуванням до умов життя. Людська діяльність, як теоретична і практична, містить стратегії, програми, плани та засоби. Структура людської діяльності включає правові інструменти, які допомагають досягати правових цілей та вирішувати правові ситуації та проблеми у сфері правового регулювання. Таким чином, принципи праксеології можуть бути застосовані для вивчення права як діяльності (правової системи) з погляду теорії правових засобів.

Так, для подолання наслідків надзвичайної ситуації соціального та воєнного характеру, а також загрози терористичних актів в окремих регіонах України запроваджено режим надзвичайної та підвищеної готовності для координації дій державних органів із забезпечення захисту населення, території та майна і функціонування єдиної національної системи цивільного захисту. Це можна розглядати як свідому реакцію законодавця на загострення ситуації з терористичними загрозами в регіоні.

Наприклад, встановлення спеціальних режимів у сфері публічного права має на меті створення надійних правових бар'єрів та впровадження спеціальних організаційних заходів, спрямованих на забезпечення безпеки особи, суспільства і держави. Введення зазначених інститутів у сфері публічного права є необхідним заходом органів державної влади, обумовленим соціальними, природними та технічними умовами. Зміст виняткових режимів у сфері публічного права визначається їх призначенням, характером та особливостями діяльності осіб, установ та організацій, які є об'єктивними режимами. Взаємодія державних та адміністративних органів з фізичними та юридичними особами в особливих, нестандартних і нетипових військових, соціальних, природних і техногенних ситуаціях, у яких держава в особі посадових осіб виконує свої обов'язки та за допомогою взаємодії з фізичними та юридичними особами, а також спеціального призначення виключних органів у галузі публічного права - це захист прав і свобод громадян, забезпечення їх безпеки. У відповідних сферах за таких обставин застосовуються спеціальні заходи щодо конкретного суб'єкта. Якщо говорити про правовий режим і його складові, то вони взаємопов'язані з такими поняттями, як правовий порядок, правовий статус, законність і правова політика. Причини вказаного кореняться, насамперед, у тих функціях, які виконує право, адже, як підкреслював О. Г. Процевський, «через функцію права, через розуміння її сутності розкривається призначення самого права і напрямки його реалізації». Для досягнення певного соціального результату, якого прагне законодавець, необхідно встановити правовий режим шляхом вибору найбільш оптимальних способів і засобів. Це допоможе досягти мети законодавця. Отже, правовий (юридичний) режим забезпечує відповідний клімат, за допомогою своїх важелів посилює вплив і впливає на суб'єктів правового регулювання: їх свідомість і поведінку і, таким чином, сприяє забезпеченню і реалізації прав і інтересів суб'єктів

суспільних відносин. Таким чином, "правові режими характеризуються не стільки спрямованістю правового регулювання (формальні ознаки), скільки ступенем вигідності або невідності для інтересів різних суб'єктів права (матеріальні ознаки)". Правовий (юридичний) режим має нормативний характер. У цьому разі це означає нормативність як цінність права, а не зведення до нормативної системи. Значення цінності як нормативної властивості, на думку Л. І. Заморської, полягає в тому, що вона показує, на якому рівні потреб «працює» право та інші засоби правового впливу і на які пріоритети вони орієнтуються. Зрештою нормативність виражає потребу у встановленні нормативних засад у суспільних відносинах, необхідних для забезпечення порядку в соціальному житті, свободи, злагоди і соціального руху до компромісу, автономії, прав і захисту свободи дій. Правовий режим діє на всіх етапах процесу правового регулювання, створюючи, полегшуючи і забезпечуючи умови для ефективного переходу між різними стадіями цього механізму. Забезпечення ефективності цього механізму є відповідальністю законодавця, оскільки право є логічною системою, в якій верховенство права об'єднує різні інструменти і пов'язує їх у схему правового регулювання, яка повинна бути реалізована на практиці. Один з інструментів, що зв'язують верховенство права і правові норми, є правова система. Згідно з Н. Д. Гетманцевою, верховенство права є ключовим елементом механізму правового регулювання. Зазвичай, норма права відображає режим відповідної галузі. Тому в характері норми права програмується відповідний режим, який проявляється у дозволах або заборонах, у принципах, своєрідних гарантіях. У цьому відношенні структурні елементи правової держави проявляються у формі гіпотез і санкцій. Правовий режим функціонує у сфері права за допомогою закону та його інструментів. У процесі встановлення відповідного правового режиму використовуються різні методи та інструменти. Цей режим, який

називається правовим, стосується правового життя суспільства та відповідних правових механізмів, що визначають характер такого впливу. Він ґрунтується на сутності правової держави. Правовий режим гарантує політику, проголошену державою на різних етапах її історичного розвитку. Іншими словами, він її гарантує, хоча може бути і зворотне. Проте жодна політична, економічна чи соціальна система, а також правова політика загалом, не можуть повноцінно та ефективно функціонувати без належного правового режиму. Це пов'язано з тим, що непродуманий правовий режим, прийнятий на неповній і непрацюючій нормативно-правовій базі, призводить до збоїв, негативних наслідків у всіх сферах суспільного життя та конфліктів інтересів між державою і суспільством. Наявність продуманих правових інструментів, зокрема правової системи, повинна гарантувати ефективний вплив на розвиток відносин у всіх сферах суспільного життя. Правовий режим визначає уявлення держави про внутрішнє і зовнішнє правове життя суспільства, включаючи визнання міжнародного права, міжнародних договорів, законодавчих актів на різних рівнях, авторитет права та рівень правової культури. Держава, через свої інституції та посадовців, реагує на вплив, який суспільство має на неї.

Розділ II. Види правового регулювання.

Види правового регулювання розрізняють за "сферою дії" суспільних відносин, на які вони поширюються, - нормативне (загальне) та індивідуальне регулювання.

Нормативне регулювання - це встановлення правил поведінки людей за допомогою нормативних правових актів, які призначені для повторного застосування в обставинах, передбачених цими актами. Іншими словами, сфера суспільних відносин, яка підпадає під нормативне правове регулювання, є необмеженою кількісно.

Індивідуальне регулювання - це контроль за поведінкою людини шляхом застосування правових норм. Іншими словами, це індивідуальне вирішення конкретної життєвої ситуації для однієї особи, наприклад, рішення ректора університету про надання підвищеної стипендії певному студенту.

Нормативне та індивідуальне регулювання є взаємозалежними:

- нормативне регулювання покликане забезпечити єдиний порядок і стабільність регулювання;
- індивідуальне регулювання покликане забезпечити врахування конкретної обстановки, своєрідність певної юридичної ситуації.

Індивідуальні акти багаторазового застосування можуть вчинятися протягом тривалого часу (наприклад, призначення підвищених стипендій студентам) або лише один раз (наприклад, призначення громадянина на посаду робітника на заводі).

Методами правового регулювання є дозволи, зобов'язання та заборони, які є складовими частинами впорядкованих суспільних відносин.

Дозвіл - це визнання за людиною права діяти активно за власною ініціативою (чинити так, як вона вважає за потрібне). [19, с. 303]

Прикладами такого правового регулювання є правові норми, що дають суб'єкту право на отримання певних благ. Дозволи поширені здебільшого у сфері приватного права.

Обов'язок накладає на особу позитивний обов'язок діяти, наприклад, обов'язок надати обвинуваченому право на захист.

Заборона накладає на особу обов'язок утриматися від певних видів поведінки. Прикладами можуть бути спровокування війни, заборона на національну або расову дискримінацію однієї етнічної групи над іншою. Норми особливої частини кримінального права встановлюють відповідальність за певні дії і забороняють ті дії, які по суті є забороненими. Зобов'язання і заборони переважно діють у сфері публічного права.

У зобов'язаннях і заборонах право вимоги належить іншій особі. Мета - забезпечити виконання активних і пасивних юридичних обов'язків.

Правова система - це специфічний порядок регулювання, який включає в себе різні юридичні засоби і створює умови для задоволення інтересів суб'єктів права. Це означає, що правовий режим встановлює певні правила і порядок, які забезпечуються за допомогою різних методів і форм правового регулювання. Основні характеристики режиму правового регулювання включають:

- вони встановлюються законодавством і забезпечуються державою;
- мають на меті специфічним чином регламентувати конкретні сфери суспільних відносин, виділяючи в часі і просторі ті чи інші суб'єкти й об'єкти права;
- є особливим порядком правового регулювання, який складається з юридичних засобів і характеризується певним їх поєднанням;
- створюють конкретний ступінь сприятливості чи несприятливості для задоволення інтересів окремих суб'єктів права.

Правові системи надають юридичним формам обґрунтованість та

гнучкість, чітко визначають відмінності в однорідних суспільних відносинах і дозволяють точніше співвіднести та врахувати особливості різних суб'єктів, об'єктів та інших елементів, що перебувають у сфері дії права.

Правові системи класифікують за різними критеріями:

- залежно від предмета правового регулювання — конституційний, адміністративний, земельний тощо;
- за юридичною природою — матеріальні та процесуальні;
- за змістом — податковий, митний, валютний тощо;
- за суб'єктами, щодо яких він встановлюється, — режим біженців, вимушених переселенців, осіб без громадянства тощо;
- за функціями права — режим особливого регулювання й особливої охорони;
- за рівнем нормативно-правових актів, у яких вони встановлені, — загальнодержавні, регіональні, муніципальні та локальні;
- за сферами використання — внутрішньодержавні та міждержавні;

Своєрідність правових режимів спостерігається як всередині кожної галузі права, так і в системі права загалом. [8, с. 536]

Розділ III. **Механізм правового регулювання.**

Механізм правового регулювання - це система правових засобів, методів і форм, які разом забезпечують ефективне управління суспільними відносинами, задовольняють інтереси суб'єктів права, встановлюють і забезпечують верховенство закону.

Основними ознаками механізмів правового регулювання є такі

1. Механізм правового регулювання є необхідною складовою механізму соціального регулювання, а його правова діяльність взаємодіє з політичною, економічною, етичною та іншими сферами соціального регулювання.

2. будучи широкою категорією, вона об'єднує всі явища правової дійсності:

- Засоби (правові норми, суб'єктивні права та юридичні обов'язки, об'єктивовані судження про правові акти тощо);
- Способи (дозволи, зобов'язання, заборони);
- Форма (використання, виконання, дотримання, застосування).

3. Правова система - це система, в якій правові засоби, методи і форми взаємодіють і взаємопов'язані між собою. Кожен елемент нормативно-правової системи має своє місце і виконує певну функцію. Якість виконуваних ними функцій впливає на функціонування інших частин і результат роботи системи в цілому.

Механізм правового регулювання є невід'ємною частиною правової системи суспільства. Його рух відбувається через різні стадії, які відповідають механізму дії. Подібно до правової системи суспільства, механізм правового регулювання є цілісним і визначається законами еволюції суспільства, а також рівнем економічного і культурного розвитку. Його мета - реальна реалізація елементів, необхідних для забезпечення "функціонування" правової системи. Цей механізм визначає ефективність правового регулювання, відповідність поведінки учасників суспільних

17

відносин положенням правового кодексу і рух до реалізації їхніх інтересів. 5. результатом його діяльності є встановлення правопорядку в суспільстві. Механізм правового регулювання складається з елементів, які необхідні на окремих стадіях:

- принципи права, норми права (в тому числі спеціалізовані норми права);
- юридичний факт – забезпечує динамічну сутність механізму правового регулювання, визначає початок реальних правовідносин;
- правовідносини, суб'єктивні права і юридичні обов'язки в їх індивідуалізації (конкретизації);
- акти безпосередньої реалізації прав і обов'язків;
- акти застосування норм права;
- правова культура
- правова свідомість
- законність

Окремо, деякі автори виділяють ще один елемент – правопорядок. Але якщо проаналізувати, то це не елемент механізму правового регулювання, а скоріше кінцевий результат дії права. [5, с. 70 – 75]

Верховенство закону і державна дисципліна забезпечують режим, який сприяє функціонуванню механізмів правового регулювання. Разом з правовим визнанням і правовою культурою вони є найважливішими умовами їх ефективності.

Кожен елемент відіграє певну роль у регулюванні діяльності суб'єктів і суспільних відносин, що виникають у зв'язку з нею. Таким чином, до основних елементів механізмів правового регулювання належать:

1. Верховенство права в механізмі правового регулювання.

Верховенство права є ключовим елементом механізму правового регулювання та основою регулювання.

Норма права - це загальнообов'язкове правило (модель) поведінки, що

встановлює для суб'єктів як можливий варіант дій - суб'єктивні юридичні права, так і необхідний варіант дій - суб'єктивні юридичні обов'язки або заборони. [5, с. 75 – 79]

Функція правових норм полягає в регулюванні суспільних відносин. Іншими словами, правові норми використовуються для програмування конкретних відносин, що охоплюють всі юридичні інструменти, які використовуються для втілення державної волі.

Однією з безпосередніх причин створення правових норм є правотворча діяльність держави.

Специфічне завдання норми права в механізмі правового регулювання полягає в тому, щоб:

- а) визначити загальне коло людей, на які вона поширює свою дію;
- б) встановити зміст суспільних відносин (зміст поведінки суб'єкта), а також об'єкти правовідносин;
- в) визначити обставини, в яких особа повинна керуватися даним правилом поведінки;
- г) розкрити саме правило поведінки вказівкою на права і обов'язки учасників відносин, що регулюються, характер їх зв'язку між собою, а також державно-примусові заходи, що застосовуються до осіб у разі невиконання ними юридичних обов'язків.

Нормативно-правові акти є нормативною основою механізмів правового регулювання. Функція нормативно-правових актів полягає насамперед у введенні нових правових норм у правову систему, забезпеченні їх зміни або скасування та підвищенні ефективності їх дії.

Нормативно-правові акти (закони, підзаконні акти) супроводжуються актами, що містять офіційне тлумачення правових норм.

Акти тлумачення правових норм (інтерпретаційні акти) не містять нових правових норм, а є засобом забезпечення однакового розуміння та застосування чинних нормативно-правових актів. Від правильного

тлумачення правових норм залежить чіткість та ефективність механізмів правового регулювання.

2. Юридичні факти в механізмі правового регулювання

У механізмі правового регулювання юридичні факти найтісніше пов'язані з правовідносинами. Саме по відношенню до останніх реалізується основна функція юридичних фактів.

3. Правовідносини в механізмі правового регулювання

Правовідносини використовуються для індивідуалізації приписів відповідних правових норм та визначення суб'єктивних юридичних прав і обов'язків конкретного суб'єкта, його повноважень і можливого обсягу його юридичної відповідальності за протиправні діяння.

Зміст прав, обов'язків, повноважень і відповідальності значно залежить від впливу правових норм. Це призводить до появи різних видів правовідносин - регулятивних чи охоронних, активних чи пасивних. Правовий статус займає центральне місце серед загальних правових зв'язків, які є основою правовідносин. Правовідносини в механізмі правового регулювання виконують такі функції:

- а) визначають конкретне коло осіб, на яких поширюється дія норм права у цей момент;
- б) закріплюють конкретну поведінку, якої повинні або можуть дотримуватися особи;
- в) служать умовою для можливого приведення в дію спеціальних юридичних засобів (прокуратурою, судом, міліцією) з метою забезпечення суб'єктивних прав, обов'язків, відповідальності.

Таким чином, правовідносини в механізмі правового регулювання є засобом "переведення" загальних положень правових норм у суб'єктивні права та обов'язки цих суб'єктів.

4. Акти безпосередньої реалізації прав та обов'язків у механізмі правового регулювання - це дії, які суб'єкти правовідносин виконують для здійснення

своїх прав та обов'язків. Ці акти можуть бути здійснені двома способами:

- активний – вчинення дій, що дозволяються або нав'язуються (використання суб'єктивних прав або виконання юридичних обов'язків. Наприклад, брати участь у виборах органів влади або сплачувати податки);
- пасивний – утримання від заборонених дій (додержання заборон. Наприклад, норми кримінального права реалізуються тоді, коли громадяни не вчиняють протиправних дій).

Таким чином, акти безпосередньої реалізації втілюються в життя у формах використання наданих нормами права можливостей, виконання зобов'язуючого правового припису, дотримання правових заборон. Саме з їх допомогою відбувається «переведення» розпоряджень норм права (спочатку виражених у правах і обов'язках) у фактичну, реальну поведінку учасників суспільних відносин, на що і було спрямоване правове регулювання.

5. Акт застосування правових норм у механізмі правового регулювання.

Багато науковців дотримуються думки, що в процесі правового регулювання можлива (але не обов'язкова) стадія застосування правових норм, яка полягає у видачі державних актів - актів застосування правових норм, що гарантують виникнення, зміну та припинення правовідносин. Однак слід зазначити, що цей елемент механізму правового регулювання не є обов'язковим, якщо суб'єкт правовідносин діє правомірно при здійсненні суб'єктивних прав і виконанні юридичних обов'язків.

Акти застосування правових норм мають форму рішень, правил, наказів та ухвал. Вони втілюють загальні права та обов'язки і, за необхідності, індивідуалізують санкції. Особливістю актів застосування правових норм є те, що індивідуалізація відбувається від імені держави як вимога, яка за необхідності може бути примусово виконана. [20, с. 264 – 265]

Акти застосування норм права у механізмі правового регулювання

використовуються, коли самі норми права передбачають, що індивідуалізація прав і обов'язків здійснюється органами держави, посадовими особами, а не учасниками відносин. Наприклад, положення про порядок надання відпусток робітникам і службовцям передбачає, що відпустка надається певним особам в адміністративному порядку. Якщо юридична особа не може реалізувати суб'єктивне право або юридичний обов'язок, держава в особі компетентних органів застосовує норми права, наприклад, стягнення податків, пенсійне забезпечення, здійснення правосуддя.

Коли суб'єкти відносин, що регулюються, порушують права або не виконують обов'язки, акт застосування правової норми індивідуалізує юридичну відповідальність за порушення цієї норми. Це означає, що встановлюється персональна відповідальність порушника. Таким чином, акт прямого і непрямого здійснення прав і обов'язків завершує правове регулювання в цьому випадку.

Розділ IV. Ефективність правового регулювання.

Ефективність правового регулювання залежить від того, наскільки результати правового регулювання відповідають цілям, які законодавець встановив у правових нормах. Правові норми вважаються ефективними, якщо вони відповідають об'єктивним умовам і закономірностям розвитку суспільства, в якому вони застосовуються, а також якщо їх зміст відповідає рівню суспільної свідомості, зокрема моральним принципам і правосвідомості. Крім того, ефективність правового регулювання залежить від того, наскільки норми однієї галузі права узгоджуються з нормами інших галузей права. [3, с. 3 – 6]

Нижче наведено кілька експертних думок щодо ознак ефективного правового регулювання. Рабінович П.М. виділяє кілька критеріїв виміру дієвості правового регулювання, а саме :

- цінність правового регулювання;
- економічність правового регулювання;
- ефективність правового регулювання.

За Рабінович П.М. критерієм оцінки цінності правового регулювання є його реальна позитивна (корисна) значимість для функціонування та розвитку окремої особи, соціальних груп чи суспільства в цілому. Це дає можливість виділити за суб'єктивним критерієм особисту, групову, загальносоціальну цінність правового регулювання. [15, с. 10 – 20]

Багато авторів вважають, що соціальні цінності є причиною ефективності, але вони не можуть гарантувати високий рівень ефективності без певних умов, таких як адекватність правового регулювання різних видів інтересів, цілісність законодавства і правозастосування, рівень правової культури суспільства та особистості, а також стан законності.

Під умовами ефективності розуміють певні обставини, які, з одного боку, сприяють найбільшій реалізації цінності права, що дає можливість

задовольнити інтереси суб'єктів, а з іншого - це супутні фактори, які мають значення для дії індивідів по досягненні цієї цінності та по її використанні. Критерієм оцінки економічності правового регулювання за Рабиновичем П.М. є сукупність витрат, що мають місце в процесі досягнення мети правового регулювання (предметно-речових, грошових, кадрових, часових, фізично-людських ресурсів та ін.).

Ефективність - це результат або наслідок будь-якого явища, згідно з юридичною літературою. За цією точкою зору, критерієм ефективності правової норми є ступінь досягнення поставлених перед нею цілей. Ці цілі включають інтеграцію наявних суспільних відносин, стимулювання та розвиток відносин, які відповідають вимогам суспільства, а також створення умов для розвитку та інтеграції нових суспільних відносин. Кисель О.М. розуміє ціль як ідеальне відображення моделі цінності у свідомості. Це означає, що критерієм ефективності є ступінь досягнення відповідних цінностей.

Цілі правового регулювання можна класифікувати за різними критеріями: за значущістю (першорядні та вторинні), за часом (довгострокові та найближчі) та за наслідками (кінцеві та найближчі). Метою правового регулювання є не лише взаємодія з окремими суб'єктами, але й забезпечення зміцнення суспільних відносин і сприяння їхньому розвитку, створення умов для виникнення нових суспільних відносин і запобігання виникненню соціально шкідливих відносин.

Для досягнення мети правового регулювання використовуються певні засоби, які полягають у впливі на поведінку суб'єкта за допомогою правових методів.

Ці засоби є різними за своєю природою та функціональним призначенням. Дія правових норм у процесі досягнення цілей може мати різний характер, а саме:

- інформаційний, ідеологічний, загально-виховний;

- реалізація норм права через дотримання, виконання і використання - безпосередня реалізація права;

це державно-владна діяльність компетентних органів по забезпеченню впровадження правових норм - так звана правозастосовча реалізація.

Таким чином, дійсність норми може бути забезпечена тільки її власною дією або в результаті системи норм та їх застосування.

Заслуговує на увагу точка зору, що соціальна цінність та ефективність співвідносяться як процес і результат. У цьому розумінні соціальна цінність відповідає на запитання, які саме інтереси нею задовольняються, а ефективність правового регулювання - яким чином це зроблено та якою мірою ці інтереси задоволені.[3, с. 7 – 10]

Критерієм оцінки ефективності правового регулювання за Рабіновичем П.М. є співвідношення мети правового регулювання та реальних результатів правового регулювання. Цей експерт розрізняє два типи ефективності правового регулювання - юридичну та загальну. Юридична ефективність відбувається, коли прийняття нормативно-правового акта призводить до юридичних наслідків, пов'язаних зі змінами в правовому становищі окремих осіб або групи осіб. Загальна ефективність правового регулювання означає, що застосування закону призводить до реальних змін у різних сферах суспільних відносин. Загальна ефективність правового регулювання залежить від певних факторів, таких як:

- ефективністю самого нормативно-правового акта;
- ефективністю процедурно-процесуального механізму застосування нормативно-правового акта;
- ефективністю діяльності щодо застосування і реалізації нормативно-правового акта;
- ефективністю діяльності щодо застосування і реалізації нормативно-правового акта.

За думкою В.Ф. Сіренка, при вивченні ефективності важливо керуватися

інтересами, а не законодавчими цілями. Інтерес визначається як співвідношення між потребами різних соціальних груп, верств та окремих осіб і можливістю задовольнити ці потреби. Компоненти ефективності включають такі моделі.

- соціальні потреби, які необхідно задовольнити за допомогою конкретного нормативного акта;
- правові засоби, їх кількість та якість;
- здатність правових засобів задовольняти соціальні потреби, закріплені в нормативному акті;

Майбутні перспективи розвитку законодавства, спрямованого на задоволення соціальних потреб за допомогою правових інструментів.

Висновок

В першому питанні ми досліджували правове регулювання що поділяється на три способи (дозволу, зобов'язанню, забороні).

- дозвіл – це надання особі права на її власні активні дії. Прикладом здійснення правового регулювання за допомогою цього способу може бути норма права, що надає суб'єкту право на одержання тих чи інших благ;
- зобов'язання – покладання на особу обов'язку активної поведінки;
- заборона – це покладання на особу обов'язків утримуватися від вчинення дій певного роду.

Методи правового регулювання-це сукупність способів і прийомів, за допомогою яких регулюються певні суспільні відносини. Методи правового регулюванню поділяється:

- централізоване регулювання;
- децентралізоване регулювання;

В другому питанні ми досліджували специфічні ознаки, суспільно правового регулювання

- Державне забезпечення - це ступінь підтримки та контролю з боку держави щодо правового регулювання, що гарантує його стабільність і ефективність.
- Загальність - це застосування правових норм до всіх членів суспільства без винятків.
- Єдність - це узгодженість та однаковість правових норм та принципів у всіх сферах життя.
- Формалізованість - це ступінь вираження правових норм у письмовій формі та їх конкретності.

27

- Системність - це напрям методології досліджень, який полягає в дослідженні об'єкта як цілісної множини елементів в сукупності відношень і зв'язків між ними, тобто розгляд об'єкта як модель системи.
- Результативність це - сукупний результат функціонування системи, представлений кількісними та якісними показниками, що характеризує відповідність результатів діяльності підприємства.

Правове регулювання - це система правових норм, процес їх створення, застосування та виконання, спрямованих на регулювання поведінки суб'єкт права та встановлення порядку в суспільстві.

Предмет правового регулювання - це сукупність відносин, які регулюються правом.

Правовий вплив - це весь процес впливу права на суспільне життя, свідомість і поведінку людей за допомогою як правових, так і неправових засобів, який розглядають у єдності та різноманітті.

В третьому питанні ми досліджували механізм правового регулювання що складається з обов'язкових та факультативних стадій. Обов'язкові стадії включають правову регламентацію, яка визначає правила і стандарти, а також реалізації норм права у правомірній поведінки суб'єктів. Факультативні стадії включають виникнення правовідносин конкретного типу та застосування норм права до конкретних ситуацій.

Список використаних джерел

1. Цвік М. В., Петришина О. В. Підручник “Загальна теорія держави і права” : навч. посіб. Харків : “Право”, 2011. 215-217 с.
2. Селіванов В., Діденко Н. Правова природа регулювання суспільних відносин : 2000. 10-20 с.
3. Павловська Л.М. Ефективність правового регулювання суспільних відносин : 2007. 3-10 с.
4. Теорія держави і права : Навч. посіб. А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков- К. : Юрінком Інтер, 2003. 264-265 с.
5. Кривицький Ю. В. Механізм правового регулювання в сучасній теорії права : Ю. В. Кривицький Часопис Київського університету права : 2009. 70-79 с.
6. Бобровник С. В. Правове регулювання суспільних відносин та реалізація права : С. В. Бобровник, Правова держава : щоріч. наук. праць. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 1996. 103-108 с.
7. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави. К. : 2001. 152 с.
8. Сухонос В.В. Теорія держави і права: Навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 536 с.
9. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка : Режим доступу до джерела. URL : <http://www.library.univ.kiev.ua>
10. Цвік М. В., Петришина О. В. Підручник “Загальна теорія держави і права” : навч. посіб. Харків : “Право”, 2009. 207-210 с. URL : <https://st.lippu.ltd/vemQry>
11. Правове регулювання : Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. / О. В. Петришин (відп. ред.) та ін. 2017. Т. 3 : Загальна

- теорія права. 516 с.
12. Теорія держави і права підручник : О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін. : за ред. О. В. Петришина. : Право, 2015. 368 с.
 13. Механізм правового регулювання : Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. / О. В. Петришин (відп. ред.) та ін. 2017. Т. 3 : Загальна теорія права. 283 с.
 14. Осипова Н.П. Специфіка реалізації правосвідомості в процесі правового регулювання : Пробл. законності : Вип. 95. 2008. 89-94 с.
 15. Селіванов В., Діденко Н. Правова природа регулювання суспільних відносин : Право України. 2000. № 10. 10-20 с.
 16. Кисель О.М. Функціональне призначення правового регулювання : Держава і право : Юрид. і політ. науки. 2001. 27-35 с.
 17. Іщенко І.А. Поняття ефективності правового регулювання: теоретичні і методологічні аспекти аналізу І. А. Іщенко Держава і право: Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького : НАН України, 2010. 56-63 с.
 18. Іщенко І.А. Проблеми співвідношення понять «правове регулювання» і «правовий вплив» у сучасній теорії права : І.А. Іщенко / Юридична Україна. 2011. № 8. 21-27 с.
 19. Правове регулювання суспільних відносин: питання теорії та практики : монографія / А. В. Духневич, І. М. Якушев, Д. С. Спесівцев та ін. Луцьк : Завжди Поруч, 2021. 303 с.
 20. Теорія держави і права : Навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков-К. : Юрінком Інтер, 2003. 264-265 с.

Схожість

Джерела з Інтернету

826

1	http://bukvasha.ru/kursova/37159	58 джерел	10.7%
2	https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/tdp/lekci_ aptdp.doc?%3F%3Fhistory=0&pfid=1&ref=1&sample=31	14 джерел	6.71%
3	https://historich.ru/navchalenij-posibnik-za-vimogami-kreditno-modulenoji-sistemi-n/index20.html		6.25%
4	https://ukrreferat.com/chapters/derjreguluvannya/kerivnitstvo-upravlinnya-pravove-regulyuvannya-referat.html	4 джерела	5.17%
5	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/23897/1/%d0%9a%d0%a3%d0%a0%d0%a1%20%d0%9b%d0%95%d0%96	49 джерел	4.76%
6	http://shag.com.ua/teoriya-derjavi-i-prava.html?page=27	28 джерел	3.14%
7	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/24534/1/%d0%a2%d0%94%d0%9f%20%d0%bd%d0%b0%d0%b2	16 джерел	3.12%
8	https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9_%D1%80%D0%B5	36 джерел	3.11%
9	http://uchika.in.ua/teoriya-derjavi-i-prava.html?page=27	2 джерела	2.91%
10	http://referat-ok.com.ua/pravo/mechanizm-pravovogo-regulyuvannya	6 джерел	2.71%
11	https://www.wikizero.com/uk/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B5_%D1%80%D0%B5%D0%B9	54 джерела	2.66%
12	https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/tdp/lekci_ tdp.doc		1.87%
13	http://eprints.cdu.edu.ua/587/1/nav9.pdf	57 джерел	1.83%
14	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6689/Teoriia%20derzhavy%20i%20prava_pidruchnyk	28 джерел	1.76%
15	https://dut.edu.ua/firefox/l_628_31848126.pdf	21 джерело	1.67%
16	http://faculty-law-polytec.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2021/03/zbirnyk-tez-2020.pdf	44 джерела	1.58%
17	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/z/zl5.pdf	23 джерела	1.27%
18	http://scc.knu.ua/upload/iblock/f5a/dis_Mohilevskiyi%20L.%20V..pdf	40 джерел	1.24%
19	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/0919/9.3.pdf	13 джерел	1.22%
20	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/nmm/2020/kzpd/r10.4.pdf		1.2%

21	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/11434/1/%d0%91%d0%91%d0%9b_%d0%9f%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%90	6 джерел	1.17%
22	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2014/1/%d0%91%d0%91%d0%9b_%d0%9f%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%90	4 джерела	1.15%
23	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/1108/5.1.pdf	2 джерела	1.1%
24	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/36960/1/knish-s_v_dsertacija_sajt.pdf		1.08%
25	https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/483/vypusk112020r.pdf	10 джерел	1.06%
26	https://uk.wikipedia.org/wiki?curid=84248	4 джерела	1.06%
27	https://mydisser.com/ua/catalog/view/6/343/13541.html	46 джерел	1.04%
28	https://uchika.in.ua/na-pravah-rukopisu.html?page=8		1.02%
29	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/47488/1/%d0%9c%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87%d0%b...		0.97%
30	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/19553/5/dysert_kolodii_oa.pdf	9 джерел	0.93%
31	http://uchika.in.ua/ostrozeka-akademiya-na-pravah-rukopisu-ishenko-irina-anatoliyi.html?page=2		0.92%
32	https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/4272ca74-e7ff-40d9-b39a-ad901c55f05e/content		0.9%
33	https://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2024/02/1.-%d0%94%d0%a0-%d0%a1%d1%94%d1%80%d1%94%d0%b1%d1%8...		0.86%
34	http://lduvs.edu.ua/wp-content/uploads/Docs/vysnik/vlduvs-2017-2(povn_text).pdf	2 джерела	0.83%
35	https://skaz.com.ua/pravo/398/index.html?page=7		0.83%
36	https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6050/1/%d0%91%d0%91%d0%9b_%d0%9f%d0%9e%d0%9a%d0%90%d0%90	2 джерела	0.83%
37	https://pl.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9A%D...		0.83%
38	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/20846/%d0%90%d0%bf%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d1%81%d0%b5%d0%bd%...		0.74%
39	http://www.theorlaw.chnu.edu.ua/doc/1.doc		0.72%
40	http://www.law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-3-2014/3-2014.pdf		0.72%
41	https://ronl.org/kursovyye-raboty/gosudarstvo-i-pravo/724559	4 джерела	0.7%
42	http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/15016/1/dysertatsia_melnychuk_sm.pdf		0.68%

43	https://nadoest.com/lisenkov-s-l-teoriya-derjavi-i-prava-pidruchnik	10 джерел	0.66%
44	https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/49879/2/%d0%a7%d0%be%d1%80%d0%bd%d0%b0%20%d0%a1.%d0%97.%20_%d...		0.63%
45	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/45451/3/dysertaciya_na_zdobuttya_naukovogo_stupenya_doktora_yurydychni	28 джерел	0.63%
46	http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/70692		0.59%
47	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/18310/6/dysertatsia_kopytova_os.pdf		0.59%
48	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/55974/2/disertaciyna-robota-na-zdobuttya-naukovogo-stupenya-kandidata-yuridichnik		0.59%
49	http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2016/2_2016/part_2/2-2_2016.pdf	9 джерел	0.57%
50	http://maup.com.ua/assets/files/lib/metod/7951.pdf		0.57%
51	http://maup.com.ua/assets/files/lib/metod/7943.pdf	4 джерела	0.56%
52	https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/7098/1/%d0%91%d0%b0%d1%80%d0%b0%d0%b1%d0%b0%d1%88%20...		0.56%
53	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u96/rp_teoriya_derzhavi_i_prava_1.pdf		0.54%
54	http://www.tesol-ukraine.com/wp-content/uploads/2015/12/Book-SRA2020-vol.-1-392-p.-7534.pdf		0.54%
55	http://nbuviap.gov.ua/images/nak_mon_partneriv/Akty%20tlumachennia%20norm%20prava%20pytannia%20teorii%20ta%20...		0.52%
56	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/24264/15.%20%d0%94%d0%86%d0%94%d0%95%d0%9d%d0%9a%d0%9...		0.52%
57	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/appad/ad20.docx		0.52%
58	https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-01/sura_zbirnik-tez-dopovidey_2020_maket.pdf	20 джерел	0.5%
59	http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3293/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%94%D0%B5%D1	2 джерела	0.5%
60	http://dspace.opu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12170/%d0%bc%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%20%d0%ba%d1...		0.48%
61	http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8235/Tarakhonych_Efektyvnist.pdf?isAllowed=y&sequence=1		0.48%
62	https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/akr_mag_pua/2022/ok15_2022_rp.pdf	3 джерела	0.48%
63	http://pravoznavec.com.ua/period/chapter/71/588/21110	8 джерел	0.48%
64	http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/32691	42 джерела	0.47%

87	https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/572192/mod_folder/content/0/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%	2 джерела	0.22%
88	http://pravoznavec.com.ua/period/chapter/145/1386/50397	2 джерела	0.22%
89	http://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2017/12/%D0%94%D0%B8%D1%81.-%D0%9A%D1%83%D0%B4%D1%80%D1%8F%D0%		0.22%
90	https://studfile.net/preview/5603222/page:5	3 джерела	0.18%
91	http://referatu.net.ua/referats/%207569/148405		0.18%
92	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/2418/1/3%20%D0%9A%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8%D1%84%D1	2 джерела	0.16%
93	https://mydisser.com/ua/catalog/view/6/346/2134.html	2 джерела	0.16%
94	https://docplayer.net/79137630-Ministerstvo-osviti-i-nauki-ukrayini-dvnc-pereyaslav-hmelnickiy-derzhavniy-pedagogichniy-univ...		0.14%
95	http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc36/part_1/juspradenc36-1.pdf		0.14%